



Brüssel, 29.7.2025  
COM(2025) 433 final

2025/0243 (NLE)

Ettepanek:

## **NÕUKOGU OTSUS**

**kriminaalõiguse kaudu keskkonna kaitsmist käsitleva Euroopa Nõukogu konventsiooni  
Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta**

## **SELETUSKIRI**

Käesolev ettepanek käsitleb Euroopa Nõukogu konventsiooni, mis käsitleb keskkonna kaitsmist kriminaalõiguse kaudu, (edaspidi „konventsioon“) Euroopa Liidu nimel allkirjastamist.

### **1. ETTEPANEKU TAUST**

#### **• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Keskkonnakuriteod tekitavad keskkonnale, inimeste tervisele ja majandusele olulist kahju ning neist on saanud ELi ja kogu maailma jaoks üha suurem murekoht. Keskkonnakuriteod on uimastikaubanduse, inimkaubanduse ja piraatkaubanduse järel maailmas suuruselt neljas organiseeritud kuritegevuse liik. Keskkonnakuritegevus kasvab aastas 5–7 %<sup>1</sup>. Sellised kuriteod nagu ebaseaduslik raadamine, vee-, õhu- ja pinnasereostuse põhjustamine, osoonikihti kahandavate ainetega kauplemine, salaküttimine ja muud kuriteod kahjustavad oluliselt elurikkust, kahjustavad inimeste tervist ja hävitavad terveid ökosüsteeme. Sellest tulenev keskkonnakahju ja keskkonnaseisundi halvenemine, millega on sageli seotud rahvusvaheline organiseeritud kuritegevus, on üleilmse mõjuga ning nõuab otsustavat tegutsemist ja tugevat rahvusvahelist koostööd, mis põhineb ühisel arusaamal keskkonnakuritegude kategooriatest, karistustest ja piiriülesest koostööst.

Viimastel aastakümnetel on EL järk-järgult suurendanud jõupingutusi, et reguleerida keskkonnale kahjulikku tegutsemist. Praegu on paljudes ELi õigusaktides, peamiselt direktiivides, sätestatud asjakohased normid ja piirangud mitmesugustes keskkonnavaldkondades ning kaasnevad kohustused kohustatud isikutele. Selleks et veelgi tõhustada keskkonnakaitset ja karmistada võitlust keskkonnakuritegude vastu, võttis EL vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta direktiivi (EL) 2024/1203, mis käsitleb keskkonna kaitsmist kriminaalõiguse kaudu ning millega asendatakse direktiivid 2008/99/EÜ ja 2009/123/EÜ (edaspidi „keskkonnakuritegude direktiiv“). Keskkonnakuritegude direktiiviga kehtestatakse selleks, et keskkonda tulemuslikumalt kaitsta, kuritegude ja karistuste määratlemise ühised miinimumeeskirjad, samuti keskkonnakuritegude ennetamise ja nende vastu võitlemise ning liidu keskkonnaõiguse normide tulemusliku täitmise tagamise meetmed. Keskkonnakuritegude direktiiv jõustus 20. mail 2024 ja selle kohaselt peavad liikmesriigid võtma vajalikud ülevõtmismetmed vastu 20. maiks 2026.

Euroopa Nõukogu, kes võttis 1998. aastal vastu konventsiooni, mis käsitleb keskkonna kaitsmist kriminaalõiguse kaudu,<sup>2</sup> (edaspidi „1998. aasta konventsioon“), mis on esimene rahvusvaheline õigusakt keskkonnakuritegude vastu võitlemiseks, tunnistab samuti, et nende kuritegude vastu võitlemiseks on vaja tõhusamat rahvusvahelist lähenemisviisi.

1998. aasta konventsioon ei jõustunud, sest vajalikku minimaalset ratifitseerimiste ja ühinemiste arvu ei saavutatud.

Seepärast moodustas Euroopa Nõukogu kuritegevuse ennetamise ja kontrolli valdkonna tegevuse järelevalve ja koordineerimise juhtkomitee („Euroopa Kriminaalasjade Komitee“) ekspertidest koosneva töörühma, mille tegevusala on keskkonna kaitsmine kriminaalõiguse kaudu, et kaaluda teostatavusuuringus<sup>3</sup> võimalikke edasisi samme ja hinnata, kas olemasoleva 1998. aasta konventsiooni asendamiseks uue konventsiooni väljatöötamine on teostatav ja

<sup>1</sup> UNEP-INTERPOL Rapid Response Assessment: „The Rise of Environmental Crime“ (Keskkonnakuritegevuse kasv), juuni 2016.

<sup>2</sup> Konventsioon, mis käsitleb keskkonna kaitsmist kriminaalõiguse kaudu (ELS nr 172), vastu võetud 4. novembril 1998.

<sup>3</sup> Teostatavusuuring keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (CDPC (2021)9-Fin).

asjakohane; töörühm otsustas 2022. aasta juunis, et uue konventsiooni koostamine on teostatav ja asjakohane.

23. novembril 2022 võttis Euroopa Nõukogu ministrite komitee vastu volitused uue ekspertide komitee jaoks, mis tegeleb keskkonna kaitsmisega kriminaalõiguse kaudu (edaspidi „ekspertide komitee“)<sup>4</sup>. Ekspertide komitee loodi ministrite komitee ja Euroopa Kriminaalasjade Komitee alluvuses ning sellele usaldati ülesanne töötada välja uus konventsioon, mis käsitleb keskkonna kaitsmist kriminaalõiguse kaudu.

Liit pidas konventsiooni üle läbirääkimisi, tuginedes Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 216 lõike 1 neljandale võimalusele, mille kohaselt võib liit pidada läbirääkimisi rahvusvahelise lepingu üle ja sõlmida selle, kui see leping „võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala“.

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõigetega 3 ja 4 esindas liitu konventsiooni üle peetud läbirääkimistel Euroopa Komisjon vastavalt nõukogu otsusele, millega anti Euroopa Komisjonile luba osaleda<sup>5</sup>.

Liit on osalenud aktiivselt läbirääkimistel ja püüdnud tagada konventsiooni kooskõla liidu õigusega, kooskõla keskkonnakuritegude direktiiviga ning konventsiooni kvaliteedi ja lisaväärtuse rahvusvahelisel tasandil.

Pärast mitut läbirääkimisvoorut<sup>6</sup> jõudis ekspertide komitee 4.–7. juunil 2024 toimunud neljandal kohtumisel uue konventsiooni tekstis kokkuleppele.

Euroopa Nõukogu ministrite komitee võttis konventsiooni vastu [...] ja avas selle allkirjastamiseks [...].

Käesoleva ettepaneku eesmärk on alata protsess konventsiooni allkirjastamiseks liidu poolt, et see seejärel sõlmida, ja teha nõukogule ettepanek võtta vastu otsus, millega antakse liidule luba konventsioonile alla kirjutada vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 5.

Konventsioon on täielikult kooskõlas liidu õigusega üldiselt ja eelkõige keskkonnakuritegude direktiiviga ning sellega edendatakse keskkonnakuritegevust käsitleva liidu lähenemisviisi põhiideid üleilmselt teiste Euroopa Nõukogu liikmete ja peamiste rahvusvaheliste partnerite seas, kellest võivad saada konventsiooniosalised.

#### • **Konventsiooni sisu**

Konventsiooni eesmärk on ennetada tulemuslikult keskkonnakuritegusid ja nende vastu võidelda, edendada ja tõhustada riiklikku ja rahvusvahelist koostööd ning kehtestada miinimumeeskirjad, millest riigid juhendaksid oma siseriiklikes õigusaktides.

Konventsiooni kohaldatakse kuritegude ennetamise, avastamise, uurimise, nende eest vastutusele võtmise ja karistamise suhtes ning selles määratletakse terminid „õigusvastane“, „vesi“, „ökosüsteem“ ja „jäätmel“. Need määratlused on täielikult kooskõlas ELi õiguses sätestatud asjakohaste määratlustega ja mõistetega.

<sup>4</sup> Euroopa Kriminaalasjade Komitee – keskkonna kriminaalõiguse kaudu kaitsmise ekspertide komitee (PC-ENV) volitused (CM(2022)148-add2final).

<sup>5</sup> Nõukogu 28. septembri 2023. aasta otsus (EL) 2023/2170, millega antakse Euroopa Komisjonile luba osaleda Euroopa Liidu nimel läbirääkimistel Euroopa Nõukogu konventsiooni üle, millega tühistatakse ja asendatakse 1998. aasta konventsioon keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELS nr 172).

<sup>6</sup> Läbirääkimisvoorud toimusid 16.–18. oktoobril 2023, 27.–29. veebruaril 2024 ja 4.–7. juunil 2024.

Konventsiooniga kohustatakse osalisi võtma vajalikke meetmeid konventsiooni sätete vastuvõtmiseks. Nende hulka kuuluvad meetmed, mille eesmärk on määratleda siseriiklikus õiguses kuriteona konventsiooniga hõlmatud õigusvastased teod ning näha ette asjakohased karistused ning mitu meetet, muu hulgas ressursside, koolituse, koostöö ja strateegiliste lähenemisviiside valdkonnas, et tagada tulemuslik võitlus keskkonnakuritegude vastu.

Olulises kriminaalõiguse peatükis osutatakse õigusvastastele ja tahtlikele rikkumistele, mis on seotud reostusega, keskkonnanõudeid rikkuvate toodete turulelaskmisega, kuritegudega, mis on seotud keemiliste ainete, radioaktiivse materjali või radioaktiivsete ainetega, elavhõbeda, osoonikihti kahandavate ainete ja fluoritud kasvuhoonegaasidega, jäätmete, kätiste, laevadega, samuti pinna- või põhjavee ebaseadusliku võtmise, ebaseaduslikult ülestöötatud puiduga kauplemise, ebaseadusliku kaevandamise ning kaitsealuse loodusliku taimestiku või loomastiku tapmise, hävitamise, äravõtmise ja omamisega, kaitsealuse elusloodusega kauplemisega, elupaikade ebaseadusliku halvendamisega kaitsealal ning invasiivsete võõrliikidega seotud kuritegudega.

Samuti on konventsiooniga ette nähtud, et eriti raske kuriteona käsitatakse kõiki konventsiooniga hõlmatud kuritegusid, kui need on toime pandud tahtlikult ja põhjustavad eriti tõsist kahju või hävingut.

Kriminaalõiguse üldsätteid käsitlev eraldi jagu sisaldab sätteid, mis käsitlevad kuriteole kihutamist, kuriteole kaasaaitamist ja kuriteokatset, jurisdiktsiooni, juriidiliste isikute vastutust, karistusi ja meetmeid, raskendavaid asjaolusid ning teise konventsiooniosalise poolt varem mõistetud karistuste arvessevõtmist. Füüsilistele isikutele määratavate karistuste hulka peaks kuuluma vangistus ja võiks kuuluda ka rahalised karistused. Juriidiliste isikute suhtes kohaldatavate karistuste hulka peaks kuuluma kriminaalõiguslikud või muud rahalised karistused ning nende hulka võiks kuuluda muud meetmed, nagu äritegevuse keeld, ilmajätmine õigusest saada avalikke hüvesid, abi või juurdepääsu avaliku sektori rahastusele ning kohtuliku järelevalve alla võtmine. Konventsiooniosalised peaksid ka võimaldama käesoleva konventsiooni kohaselt kindlaks määratud kuritegude toimepanemise vahendite ja kriminaaltulu arestimist ja konfiskeerimist.

Kuritegude uurimine ja nende eest süüdistuse esitamine ei tohiks sõltuda kaebusest. Isikutel, kellel on piisav huvi või kelle õigusi rikutakse, ja keskkonnakaitset edendavatel valitsusvälistel organisatsioonidel peaks olema õigus osaleda kriminaalmenetluses, kui sellised õigused on konventsiooniosalisel olemas muude kuritegudega seotud menetlustes.

Konventsiooniga kohustatakse selle osalisi tegema koostööd ja kooskõlastama oma tegevust vastavalt konventsioonile ning kriminaalasjades tehtavat koostööd käsitlevate asjakohaste rahvusvaheliste ja piirkondlike õigusaktide kohaldamise kaudu. Samuti võimaldab see konventsiooniosalistevahelist teabevahetust, kuid järgida tuleb andmekaitse-eeskirju.

Lisaks nähakse konventsiooniga ette meetmed ohvrite ja tunnistajate või nende isikute kaitseks, kes teatavad kuritegudest või teevad muul viisil õiguskaitseasutustega koostööd.

Luuakse konventsiooniosaliste esindajatest koosnev konventsiooniosaliste komitee, mis jälgib järelevalvemehhanismi kaudu konventsiooni rakendamist ning hõlbustab teabe, kogemuste ja heade tavade kogumist, analüüsimist ja vahetamist konventsiooniosaliste vahel.

Konventsiooniga nähakse konventsiooniosalistele ette ka alus kasutada teatavaid reservatsioone, sealhulgas piirkondliku integratsiooni organisatsioonide võimalust täpsustada konventsiooni teatavate mõistete ulatust, tuginedes oma ühtlustatud õigusele.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Konventsiooni üle peeti läbirääkimisi vastavalt põhjalikele läbirääkimisjuhistele, mille nõukogu võttis vastu 28. septembril 2023 koos loaga pidada läbirääkimisi.

Konventsioon on täielikult kooskõlas liidu eesmärgiga tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 3 lõikes 3 ja ELi toimimise lepingu artiklis 191.

Konventsioon kajastab täpselt keskkonnakuritegude direktiivi kohaldamisala, ülesehitust ja sisu, hõlmates aluslepingutes määratletud liidu pädevusse kuuluvaid küsimusi.

Konventsioonis esitatud õiguslikud määratlused ja terminoloogia on kooskõlas ELi õiguses sätestatud asjakohaste õiguslike määratluste ja mõistetega, näiteks „ökosüsteemi“ määratlus keskkonnakuritegude direktiivi artikli 2 lõike 2 punktis c ja konventsiooni artikli 3 punktis c. Konventsioonis esitatud kuriteokategooriad vastavad keskkonnakuritegude direktiivis nimetatud kuritegudele, samuti on kooskõlas sätted isikute vastutuse ja karistuste, menetlusõiguste ja koostöö kohta; ennetusmeetmete ja kodanikuühiskonna osalemise kohta.

Konventsioonis nimetatud keskkonnakuriteod ja nende ulatus on selgelt määratletud ja kooskõlas ELi õigusega, eelkõige keskkonnakuritegude direktiivi artikli 3 lõikes 2 esitatud kuritegude loeteluga. Konventsiooniga hõlmatud kuritegude loetelus on esitatud tahtlikud ja õigusvastased teod ning see on täielikult kooskõlas keskkonnakuritegude direktiivis nimetatud kuritegudega. Kuriteoliik „ebaseaduslik kalapüük“, mis sisaldus Euroopa Nõukogu esialgses eelnõus, ei sisaldu eksperditasandil kokku lepitud tekstis, kuna konventsiooniosalised ei jõudnud kokkuleppele. Samuti ei jõutud kokkuleppele kuriteoliigi „ebaseaduslik mineraalide ja metallide kaevandamine ning nendega kauplemine“ ulatuse ja määratluse osas, mis pakuti välja Euroopa Nõukogu esialgses eelnõus. Asjaomane säte sõnastati ümber ja see hõlmab nüüd üksnes kaevandamist, mis toimub ilma õiguslikult nõutava tegevusloata, ning on kooskõlas keskkonnakuritegude direktiiviga. Lisaks määratletakse konventsioonis samamoodi nagu keskkonnakuritegude direktiivis „eriti raske kuritegu“ hävimise või pöördumatu, ulatusliku ja olulise kahju korral või pikaajalise, ulatusliku ja olulise kahju korral märkimisväärse suuruse või keskkonnaväärtusega ökosüsteemile või kaitsealal asuvale elupaigale või õhu, pinnase või vee kvaliteedile.

Euroopa Nõukogu konventsiooni esialgse eelnõu sätted, mis käsitlevad riigi kohustusi ja hoolsuskohustust, valitsusväliseid organisatsioone ja kodanikuühiskonda, haridust, erasektori osalemist ja meediat ning keskkonnaväidete hindamist, jäeti välja ning need ei kajastu konventsiooni lõpptekstis.

Konventsiooni sätteid ennetuse ja teadlikkuse suurendamise, spetsialistide koolitamise ja andmete kogumise kohta muudeti ja need viidi sisuliselt vastavusse keskkonnakuritegude direktiivi vastavate sätetega (nt keskkonnakuritegude direktiivi artiklid 16 ja 18).

Konventsioonis sisalduvad üldised kriminaalõiguse sätted, nagu kuriteole kihutamine, kuriteole kaasaaitamine ja kuriteokatse, jurisdiktsioon, juriidiliste isikute vastutus, karistused ja meetmed, arestimine ja konfiskeerimine ning raskendavad asjaolud, on suures osas kooskõlas keskkonnakuritegude direktiivi vastavate sätetega. Lisaks sellele kajastuvad need sätted ka muudes ELi kriminaalõiguse õigusaktides, nagu direktiiv (EL) 2024/1226 (direktiiv, mis käsitleb liidu piiravate meetmete rikkumisega seotud kuritegude määratlemist ja nende eest mõistetavaid karistusi) või direktiiv (EL) 2017/1371 (direktiiv, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil) ning direktiiv (EL) 2024/1260 (direktiiv, mis käsitleb kriminaaltulu tuvastamist ja konfiskeerimist).

Konventsiooni artiklis 34 sätestatud juriidiliste isikute vastutus on täielikult kooskõlas keskkonnakuritegude direktiivi artikliga 6, kuna mõlema puhul kohaldatakse samu tingimusi

ja kasutatakse sama sõnastust. Samuti on jurisdiktsiooni käsitlev konventsiooni artikkel 33 kooskõlas keskkonnakuritegude direktiivi artikliga 12, kuna mõlemaga määratakse kindlaks sarnased kohustuslikud jurisdiktsiooni määramise alused ning konventsiooni rohkem kui ühe osalise jurisdiktsiooninõudeid käsitlev säte vastab sisult ja laadilt keskkonnakuritegude direktiivi sättele.

Konventsiooni sätted, mis käsitlevad füüsilistele isikutele määratavaid karistusi, kohustavad konventsiooniosalisi tagama, et konventsioonis kuritegudena määratletud teod on karistatavad vangistusega (ilma et kehtestataks siiski maksimaalse vangistuse konkreetseid alammäärasid, nagu on sätestatud keskkonnakuritegude direktiivis). Konventsiooniosalised võivad kehtestada ka rahalisi karistusi. Need füüsilistele isikutele määratavaid karistusi käsitlevad sätted on kooskõlas keskkonnakuritegude direktiiviga ja sisalduvad ka muudes ELi kriminaalõiguse vahendites, näiteks direktiivis (EL) 2024/1226. Mõlemas õigusraamistikus on sätestatud rahalised karistused juriidilistele isikutele ning lisakaristused või -meetmed, nagu äritegevuse keeld, avaliku sektori vahendite saamise võimalusest ilmajätmine, sealhulgas hankemenetlustest kõrvalejätmine ning toetustest, kontsessioonidest ning litsentsidest ja lubadest ilmajätmine. Kõik konventsioonis sisalduvate karistuste ja meetmete liigid sisalduvad ka keskkonnakuritegude direktiivis ning need on kooskõlas muude ELi kriminaalõigusaktidega, näiteks direktiivi (EL) 2017/1371 artikliga 9 ja direktiivi (EL) 2024/1226 artikliga 7.

Keskkonnakuriteo toimepanemise vahendite ja neist kuritegudest saadud tulu arestimine ja konfiskeerimine, mis on kehtestatud vastavas õigusraamistikus, on sätestatud konventsiooni artikli 35 lõikes 3 ja keskkonnakuritegude direktiivi artiklis 10. Lisaks on konventsiooni artikli 35 lõikes 3 sätestatud kuriteo toimepanemise vahendite ja tulu arestimise ja konfiskeerimise mõiste kooskõlas direktiiviga (EL) 2024/1260, mis käsitleb kriminaaltulu tuvastamist ja konfiskeerimist, ning määrusega (EL) 2018/1805, mis käsitleb arestimis- ja konfiskeerimisotsuste vastastikust tunnustamist. Sarnased sätted kuriteo toimepanemise vahendite ja tulu arestimise ja konfiskeerimise kohta on esitatud ka direktiivi (EL) 2024/1226 artiklis 10 ja direktiivi (EL) 2017/1371 artiklis 10.

Mõlemas õigusraamistikus on ette nähtud raskendavad asjaolud – konventsiooni artiklis 36 ja keskkonnakuritegude direktiivi artiklis 8. Kuigi konventsioon sisaldab samu raskendavaid asjaolusid nagu keskkonnakuritegude direktiiv, loetletakse keskkonnakuritegude direktiivis veel muid raskendavaid asjaolusid, nagu tõendite hävitamine või tunnistajate või kaebuse esitajate hirmutamine õigusrikkuja poolt. Lisaks peegeldavad direktiivi (EL) 2024/1226 artiklis 8 sisalduvad raskendavad asjaolud peaaegu täielikult konventsioonis sisalduvaid asjaolusid.

Seda, kui olulised on nende inimeste õigused osaleda menetlustes, kellel on piisav huvi või kelle õigusi rikutakse, ning keskkonnakaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonide õigused osaleda menetlustes, on rõhutatud nii konventsiooni artiklis 39 kui ka keskkonnakuritegude direktiivi artiklis 15.

Kui keskkonnakuritegude direktiivi kohaldatakse Euroopa Liidus keskkonnakuritegude suhtes, on konventsioonil laiem geograafiline ulatus, kuna see hõlmab Euroopa Nõukogu liikmeid ja konventsiooniga ühineda võivaid kolmandaid riike kogu maailmas. Seega kujutab konventsioon endast ainulaadset võimalust edendada rahvusvahelise õiguslikult siduva lepinguga keskkonnakaitset väljaspool liitu.

Läbirääkimisjuhiste kohaselt tuleks saavutada olukord, kus konventsioon on kooskõlas liidu *acquis*'ga, mis aitab kaasa liidu keskkonnakaitsepoliitika eesmärkide saavutamisele ja kajastab võimalikult palju uue keskkonnakuritegude direktiivi kohaldamisala. Reservatsioon, milles täpsustatakse konventsiooni artikli 56 lõikes 3 nimetatud terminite tähendust ja ulatust,

on vahend, millega tagatakse, et konventsioon on kooskõlas liidu *acquis*'ga, sealhulgas eelkõige keskkonnakuritegude direktiiviga.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Konventsioon on täielikult kooskõlas ELi muude poliitikavaldkondadega ega nõua ELilt eeskirjade, määruste või normide muutmist üheski reguleeritud valdkonnas.

Konventsioonil on ühised eesmärgid ka muude liidu poliitikavaldkondade ja õigusaktidega, mille eesmärk on rakendada liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi.

Eelkõige on konventsioonis sätestatud mittediskrimineerimise põhimõte täielikult kooskõlas liidu diskrimineerimisvastaste õigusaktidega ja edendab võrdõiguslikkuse kaalutluste integreerimist konventsiooni rakendamisse.

Konventsioon on kooskõlas ka ELi toimimise lepingu kolmanda osa V jaotisega, millega antakse liidule pädevus vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal. Lisaks keskkonnakuritegude direktiivile on Euroopa Liit võtnud vastu ulatusliku õigusaktide kogumi, et tõkestada muu kuritegevuse hulgas ka keskkonnakuritegevust. Sellesse õigusraamistikku kuuluvad järgmised õigusaktid:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1673 rahapesu vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse abil;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1260, mis käsitleb kriminaaltulu tuvastamist ja konfiskeerimist;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK;
- nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta.

Lisaks on konventsioon kooskõlas liidu andmekaitsealase õigustikuga, sealhulgas isikuandmete kaitse üldmääruse<sup>7</sup> ja õiguskaitse valdkonnas isikuandmete kaitset käsitleva direktiiviga<sup>8</sup>. Konventsioon on kooskõlas ka praegu kehtiva või läbivaatamisel oleva põhjaliku liidu keskkonnaõiguse normistikuga, mida hõlmab uus keskkonnakuritegude

<sup>7</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus).

<sup>8</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK.

direktiiv kui horisontaalne õigusakt. Liidu keskkonnaõigus ja keskkonnakuritegude direktiiv on omavahel seotud sel viisil, et keskkonnakuritegude direktiivis sätestatud kuriteokoosseisud tähendavad seadusevastast käitumist, st liidu keskkonnaõiguses määratletud kohustuste rikkumist.

## **2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS**

### **• Õiguslik alus**

Ettepanek võtta vastu otsus, millega antakse luba konventsioon liidu nimel allkirjastada, esitatakse nõukogule vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 5.

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 5 on sätestatud otsused, „millega antakse luba lepingule alla kirjutada“. Kuna ettepaneku eesmärk on saada luba konventsiooni allkirjastamiseks, on menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 5.

Materiaalõiguslik alus sõltub ennekõike kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust. Kohtupraktikas on sedastatud, et kui liidu meetme kontrollimise käigus selgub, et sellega taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üks neist on määratletav peamise või ülekaalukana, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab õigusaktil olema üksainus õiguslik alus, st peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast tulenev õiguslik alus.

Konventsioon kattub suurel määral keskkonnakuritegude direktiiviga. Kuna konventsiooni peamine eesmärk on kehtestada miinimumeeskirjad asjaomaste kuritegude määratlemiseks, kehtestada karistuste alammäärad ja näha ette keskkonnakuritegude tulemuslikumaks tõkestamiseks võetavate muude meetmete alammäärad, on keskkonnakuritegude direktiivi õiguslik alus – ELi toimimise lepingu artikli 83 lõige 2 – ka konventsiooni sõlmimise materiaalsoiguslik alus.

### **• Liidu pädevus**

Rahvusvaheliste lepingute olemus („ELi ainupädevusse kuuluv leping“ või „segaleping“) sõltub liidu pädevusest konkreetsetes valdkonnas.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõikes 2 on sätestatud, et liidu ainupädevusse kuulub „rahvusvahelise lepingu sõlmimine, [...] kui selle sõlmimine võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala“. Euroopa Kohus on selgitanud, et „[n]iisuguse ohu [et rahvusvahelised kohustused mõjutavad ELi õigusnorme või muudavad nende reguleerimisala] tuvastamine ei eelda, et rahvusvaheliste kohustuste ja liidu õigusnormidega hõlmatud valdkonnad täielikult kattuksid“, vaid et „sellised kohustused [võivad] liidu ühiseeskirjade reguleerimisala mõjutada või muuta ka siis, kui kohustused kuuluvad valdkonda, mis on juba suures osas selliste eeskirjadega hõlmatud“<sup>9</sup>. Liidu pädevuse olemuse analüüsimisel tuleb arvesse võtta nii ELi õigusnormide kui ka kavandatava lepingu sätetega hõlmatud valdkondi, nende prognoositavaid arengusuundi ning nende normide ja sätete olemust ja sisu, selleks et kontrollida, kas kõnealune leping võib kahjustada liidu õigusnormide ühetaolist ja järjepidevat kohaldamist ning nendega kehtestatud süsteemi nõuetekohast toimimist<sup>10</sup>.

Kuna konventsiooni kohaldamisala kattub suurel määral keskkonnakuritegude direktiivi kohaldamisalaga, võib konventsiooni sõlmimine mõjutada liidu ühiseeskirju või muuta nende kohaldamisala ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 tähenduses.

<sup>9</sup> Kohtuasi C-114/12, komisjon vs. nõukogu, ECLI:EU:C:2014:2151, punktid 69 ja 70.

<sup>10</sup> 14. oktoobri 2014. aasta arvamus 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303, punkt 74.



Uus konventsioon peegeldab hästi keskkonnakuritegude direktiivi ülesehitust, olemust, sisu ja kohaldamisala. Mõlemad sisaldavad ühtlustavaid sätteid eesmärgi ja kohaldamisala, terminoloogia ja määratluste, kuritegude, juriidiliste isikute vastutuse, jurisdiktsiooni, karistuste ja muude meetmete, raskendavate asjaolude, menetlusõiguste ja koostöö, ennetusmeetmete ja kodanikuühiskonna osalemise kohta. Lisaks jäeti läbirääkimiste käigus välja mitu ekspertide komitee esitatud sätet, mis sisaldasid konventsiooni esialgses eelnõus, ja see viis konventsiooni teksti veelgi enam kooskõlla keskkonnakuritegude direktiiviga. Näiteks puudutasid väljajäetud sätted riigi kohustusi ja hoolsuskohustust, valitsusväliseid organisatsioone ja kodanikuühiskonda, haridust, erasektori osalemist ja meediat, keskkonnaväidete hindamist, ebaseaduslikku kalapüüki, keskkonnakaitse ja keskkonnakuritegude vastaste meetmete eksperdirühma loomist, parlamendi osalemist järelevalves ning reservatsioonide kehtivust ja läbivaatamist. Võrreldes esialgse eelnõuga tehti olulisi muudatusi ka mitmes sättes, näiteks „õigusvastase“ ja eriti raske kuriteo (varem „ökotsiid“) määratluses, mis kajastavad nüüd täpselt keskkonnakuritegude direktiivi sisu.

Liidu normid keskkonnakuritegude kohta on kehtinud alates 2008. aastast ning arvestades nende kuritegude kasvavat tähtsust ja mõju, on need normid jätkuvalt prioriteetsed ja muutuvad liidu tasandil.

Kuna konventsioon kuulub valdkonda, mida suures osas reguleeritakse ELi ühiste õigusnormidega, peaks liidul olema ainuvälispädevus konventsioon kui ELi ainupädevusse kuuluv leping liidu nimel allkirjastada.

Konventsioonis on sätestatud, et see on avatud allkirjastamiseks Euroopa Liidule (artikli 53 lõige 1). Konventsioon sisaldab ka sätteid reservatsioonide kohta, mis võimaldavad deklaratsioonis täpsustada sellise mõiste nagu „õigusvastane“ ja selliste mõistete nagu „siseriiklik õigus“, „siseriiklikud sätted“, „kaitstud“ ja „nõue“ ulatust, mida kasutatakse konventsioonis määratletud teatavate kuritegude puhul.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Konventsioon ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik keskkonnakuritegudevastase võitluse poliitikaeesmärkide saavutamiseks, ning on seega kooskõlas ELi lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega. Liit on juba keskkonnakuritegude direktiivi vastuvõtmise kaudu teostanud selles valdkonnas sisemist pädevust.

Keskkonnakuritegude direktiivi suhtes kohaldatavad kaalutlused kehtivad ka konventsiooni suhtes, kuna keskkonnakuritegude mõju ja keskkonnakaitse olulisus on piiriülesed ning nõuavad rahvusvahelist lähenemisviisi. Konventsioonis määratletakse kuritegude ulatus nii, et need hõlmaksid kõiki asjakohaseid tegusid, piirdudes siiski sellega, mis on vajalik ja proportsionaalne. Nii konventsioonis sätestatud kuriteod kui ka karistused piirduvad keskkonnaõiguse oluliste rikkumistega ja on seega proportsionaalsed.

- **Vahendi valik**

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 5 on sätestatud, et komisjon või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitab ettepanekud nõukogule, kes võtab vastu otsuse, millega antakse luba rahvusvaheline leping allkirjastada. Võttes arvesse kavandatava lepingu eset, on asjakohane, et komisjon esitab sellekohase ettepaneku.

### **3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED**

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Euroopa komisjon ei ole selle ettepaneku üle sidusrühmadega eraldi konsulteerinud.

Konventsiooni töötasid ühise jõupingutusega välja Euroopa Nõukogu ekspertide komitee, mis tegeleb keskkonna kaitsmisega kriminaalõiguse kaudu, ja kaasatud olid nii Euroopa Nõukogu liikmesriigid kui ka vaatlejariigid, sealhulgas Püha Tool.

Kooskõlas Euroopa Nõukogu võetud kohustusega teha mitmesuguste sidusrühmadega koostööd, hõlmas konventsiooni väljatöötamine ka kodanikuühiskonna esindajate ja muude rahvusvaheliste organisatsioonide, sealhulgas ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP), ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse büroo (UNODC), looduslike liikidega seotud kuritegevuse lõpetamise ülemaailmse algatuse (EWC), programmi Wild Legal ja organisatsiooni Wildlife Justice Commission panust.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Konventsiooni käsitlevad liidu läbirääkimisprotsessid on koostatud nõukogu kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö töörühmaga (COPEN) konsulteerides.

- **Mõju hindamine**

Ei kohaldata.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Konventsiooni eesmärk on parandada keskkonda, kuna selle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklit 37, ja seega ka kodanike heaolu ning mõjutada positiivselt õigust elule (harta artikkel 2), õigust isikupuutumatusse (artikkel 3), laste eest hoolitsemist ja nende heaolu (artikkel 24), õigust tervislikele töötingimustele (artikkel 31) ja õigust ennetavale tervishoiule (artikkel 35).

Konventsiooniga tagatakse, et iga isikuandmete kaitse riive on vajalik ja proportsionaalne, kuna on tagatud piisavad andmekaitsemeetmed konventsiooni artikli 42 kohaselt edastatavate isikuandmete kaitseks vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele ja rahvusvaheliste lepingutele.

Konventsioonis käsitletakse järgmisi põhiõigusi:

- ettevõtlusvabadus, kehtestades artiklis 34 juriidiliste isikute vastutuse ja määrates selgelt kindlaks, millistel juhtudel võetakse juriidiline isik keskkonnakuritegude eest vastutusele, ning nähes artikli 35 lõikes 2 ette juriidiliste isikute suhtes kohaldatavad karistused, mis peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning tagama seega ettevõtlusvabaduse riive vajalikkuse ja proportsionaalsuse;
- artiklis 35 sätestatud kuritegude ja karistuste seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtted (harta artikkel 49), nähes ette tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad meetmed, mille puhul võetakse arvesse kuriteo raskust, ning käsitledes artiklis 31 eriti rasket kuritegu ja artiklis 36 raskendavaid asjaolusid;

- artiklis 37 sätestatud mitmekordse kohtumõistmise ja karistamise keeld sama kuriteo eest kriminaalmenetluses (harta artikkel 50 – *ne bis in idem*), nähes ette võimaluse võtta arvesse teise konventsiooniosalise kehtestatud lõplikke karistusi.

Konventsiooniosalised peaksid neid rakendama ja kohaldama, austades nõuetekohaselt neid õigusi.

#### **4. MÕJU EELARVELE**

Konventsiooniga nähakse ette Euroopa Nõukogusse mittekuuluvate riikide rahaline panus konventsiooniosaliste komitee tegevusse. Kui kõik Euroopa Nõukogu liikmesriigid maksavad oma osa Euroopa Nõukogu tavapärase eelarve kaudu vastavalt Euroopa Nõukogu statuudile, siis konventsiooniosalised, kes ei ole Euroopa Nõukogu liikmed, teevad eelarveväliseid osamakseid. Euroopa Nõukogusse mittekuuluva liikme rahalise osaluse määravad ühiselt kindlaks ministrite komitee ja kõnealune liige.

#### **5. MUU TEAVE**

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Konventsiooniga nähakse ette järelevalvemehhanism, mille kohaselt konventsiooni rakendamist jälgib konventsiooniosaliste esindajatest koosnev konventsiooniosaliste komitee. Samuti hõlbustab see teabe, kogemuste ja heade tavade kogumist, analüüsimist ja vahetamist osaliste vahel, vajaduse korral ka konventsiooni tulemuslikku kasutamist ja rakendamist ning avaldab arvamust kõigis selle kohaldamisega seotud küsimustes.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 selgitatakse konventsiooni eesmärki.

Artiklis 2 määratletakse konventsiooni kohaldamisala.

Artikkel 3 sisaldab konventsiooni oluliste mõistete määratlusi.

Artiklis 4 sätestatakse diskrimineerimiskeelu põhimõtte kohaldamine seoses konventsiooniga.

Artiklis 5 kehtestatakse konventsiooniosaliste terviklik ja kooskõlastatud poliitika.

Artiklis 6 sätestatakse riikliku strateegia koostamine ja avaldamine.

Artiklis 7 nähakse ette, et konventsiooniosalised eraldavad rahalisi vahendeid ja inimressursse.

Artiklis 8 sätestatakse spetsialistide koolitamine konventsiooniosaliste poolt.

Artiklis 9 kehtestatakse andmete kogumise ja uurimise ulatus.

Artiklis 10 sätestatakse konventsioonist tulenev üldine kohustus võtta vajalikke seadusandlikke või muid meetmeid konventsioonis käsitletud kuritegude ennetamiseks.

Artiklis 11 nähakse ette teadlikkuse suurendamise meetmed.

Artiklis 12 käsitletakse ebaseadusliku reostamisega seotud kuritegusid.

Artiklis 13 käsitletakse keskkonnanõudeid rikkuvate toodete turulelaskmisega seotud kuritegusid.

Artiklis 14 käsitletakse keemiliste ainetega seotud kuritegusid.

Artiklis 15 käsitletakse radioaktiivse materjali või radioaktiivsete ainetega seotud kuritegusid.

Artiklis 16 käsitletakse elavhõbedaga seotud kuritegusid.

Artiklis 17 käsitletakse osoonikihti kahandavate ainetega seotud kuritegusid.

Artiklis 18 käsitletakse fluoritud kasvuhoonegaasidega seotud kuritegusid.

Artiklis 19 käsitletakse kuritegusid, mis on seotud jäätmete ebaseadusliku kogumise, käitlemise, veo, taaskasutamise, kõrvaldamise või saadetisega.

Artiklis 20 käsitletakse kuritegusid, mis on seotud ohtliku tegevusega seotud käitise ebaseadusliku käitamise või sulgemisega.

Artiklis 21 käsitletakse kuritegusid, mis on seotud ohtlike ainetega seotud käitise ebaseadusliku käitamise või sulgemisega.

Artiklis 22 käsitletakse laevade ebaseadusliku ringlussevõtuga seotud kuritegusid.

Artiklis 23 käsitletakse laevadelt pärinevate saasteainete merreheitmisega seotud kuritegusid.

Artiklis 24 käsitletakse pinna- või põhjavee ebaseadusliku võtmisega seotud kuritegusid.

Artiklis 25 käsitletakse ebaseaduslikult ülestöötatud puiduga kauplemisega seotud kuritegusid.

Artiklis 26 käsitletakse ebaseadusliku kaevandamisega seotud kuritegusid.

Artiklis 27 käsitletakse kuritegusid, mis on seotud kaitsealuse loodusliku loomastiku või taimestiku ebaseadusliku tapmise, hävitamise, äravõtmise ja omamisega.

Artiklis 28 käsitletakse kuritegusid, mis on seotud kaitstud loodusliku loomastiku või taimestikuga ebaseadusliku kauplemisega.

Artiklis 29 käsitletakse kuritegusid, mis on seotud elupaikade ebaseadusliku halvendamisega kaitsealal.

Artiklis 30 käsitletakse invasiivsete võõrliikidega seotud kuritegusid.

Artiklis 31 sätestatakse, mida tuleb pidada eriti raskeks kuriteoks.

Artiklis 32 käsitletakse kuriteole kihutamist, sellele kaasaaitamist ja kuriteokatset.

Artiklis 33 sätestatakse, millistel juhtudel määravad konventsiooniosalised kindlaks oma pädevuse seoses konventsiooniga.

Artiklis 34 sätestatakse juriidiliste isikute vastutus.

Artiklis 35 sätestatakse karistused ja meetmed.

Artiklis 36 sätestatakse raskendavad asjaolud.

Artikliga 37 nähakse ette võimalus võtta arvesse teise konventsiooniosalise tehtud varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid.

Artiklis 38 käsitletakse menetluse algatamist ja jätkamist.

Artiklis 39 loetletakse juhud, mil konventsiooniosalised peaksid kaaluma isikutele ja valitsusvälistele organisatsioonidele menetluses osalemise õiguse andmist.

Artiklis 40 sätestatakse rahvusvaheline koostöö kriminaalasjades.

Artikliga 41 nähakse ette võimalus edastada teavet konventsiooniosaliste vahel ilma eelneva taotluseta.

Artiklis 42 sätestatakse, et isikuandmete kaitset reguleerivates kohaldatavates õigusaktides ja rahvusvahelistes lepingutes sätestatud isikuandmete kaitse norme tuleb järgida.

Artiklis 43 käsitletakse ohvrite seisundit kriminaaluurimises ja -menetluses.

Artiklis 44 nähakse ette konventsioonikohane tunnistajate kaitse.

Artikliga 45 nähakse ette selliste isikute kaitse, kes teatavad kuritegudest või teevad konventsiooni alusel koostööd õiguskaitseasutustega.

Artikliga 46 nähakse ette konventsiooniosaliste komitee koosseis ja selle sisemenetlused.

Artiklis 47 loetletakse muud esindajad, kes nimetatakse või võidakse nimetada konventsiooniosaliste komiteesse.

Artiklis 48 loetletakse konventsiooniosaliste komitee ülesanded.

Artiklis 49 käsitletakse suhet muude rahvusvahelise õiguse allikatega.

Artiklis 50 käsitletakse konventsiooni muudatusi.

Artiklis 51 käsitletakse konventsiooni mõju.

Artikliga 52 reguleeritakse konventsiooniga seotud vaidluste lahendamise mehhanismi.

Artiklis 53 käsitletakse konventsiooni allkirjastamist ja selle jõustumist.

Artiklis 54 käsitletakse konventsiooniga ühinemist.

Artiklis 55 käsitletakse konventsiooni territoriaalset kohaldamist.

Artiklis 56 nähakse ette võimalus teha reservatsioone konventsiooni teatavate sätete suhtes, eelkõige piirkondliku integratsiooni organisatsioonide võimalus täpsustada konventsiooni teatavate mõistete ulatust, tuginedes oma ühtlustatud õigusele.

Artiklis 57 käsitletakse konventsiooni denonsseerimist.

Artiklis 58 nähakse ette juhud, mil Euroopa Nõukogu peasekretär esitab teated.

- **Konventsiooni allkirjastamine ja tekst**

Konventsiooni tekst esitatakse nõukogule koos käesoleva ettepanekuga.

Reservatsiooni tekst esitatakse koos käesoleva ettepanekuga.

Aluslepingute kohaselt peab komisjon tagama konventsiooni allkirjastamise, eeldusel et see sõlmitakse hilisemal kuupäeval.

Ettepanek:

## NÕUKOGU OTSUS

### **kriminaalõiguse kaudu keskkonna kaitsmist käsitleva Euroopa Nõukogu konventsiooni Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 83 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 28. septembril 2023 andis nõukogu komisjonile loa osaleda liidu nimel läbirääkimistel Euroopa Nõukogu konventsiooni üle, mis käsitleb keskkonna kaitsmist kriminaalõiguse kaudu (edaspidi „konventsioon“)<sup>1</sup>.
- (2) Euroopa Nõukogu ministrite komitee võttis konventsiooni vastu [...] ja see on kavas avada allkirjastamiseks [...].
- (3) Konventsiooni artiklis 53 on sätestatud, et konventsioon on avatud allkirjastamiseks Euroopa Liidule.
- (4) Konventsioonis sätestatakse konventsiooni eesmärk ja kohaldamisala, õiguslikud määratlused ja terminoloogia, kuriteod, juriidiliste isikute vastutus, karistused ja muud meetmed, raskendavad ja leevendavad asjaolud, menetlusõigused ja koostöö, ennetusmeetmed ja kodanikuühiskonna osalemine seoses keskkonnakuritegudega.
- (5) 11. aprillil 2024 võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõike 2 alusel vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1203,<sup>2</sup> mis on konventsiooniga suures osas kooskõlas.
- (6) Võttes arvesse, et konventsiooni kohaldamisala ja sisulised sätted kattuvad suurel määral direktiiviga (EL) 2024/1203, võib konventsiooni sõlmimine mõjutada liidu ühiseid norme või muuta nende kohaldamisala Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 tähenduses. Seega on liidul konventsiooni allkirjastamiseks ainuvälispädevus.
- (7) Selleks et tagada konventsiooni ja direktiivi (EL) 2024/1203 kooskõla, peaks liit kasutama konventsiooni artikli 56 lõikes 3 sätestatud võimalust täpsustada reservatsiooniga mõiste „õigusvastane“ ja muud mõisted, mida kasutatakse konventsiooni kohaste kuritegude määratlemisel.

<sup>1</sup> Nõukogu 28. septembri 2023. aasta otsus (EL) 2023/2170, millega antakse Euroopa Komisjonile luba osaleda Euroopa Liidu nimel läbirääkimistel Euroopa Nõukogu konventsiooni üle, millega tühistatakse ja asendatakse 1998. aasta konventsioon keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELS nr 172) (ELT L, 2023/2170, 16.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2170/oj>).

<sup>2</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1203, mis käsitleb keskkonna kaitsmist kriminaalõiguse kaudu ning millega asendatakse direktiivid 2008/99/EÜ ja 2009/123/EÜ (ELT L, 2024/1203, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj>).

- (8) Seepärast tuleks konventsioon liidu nimel allkirjastada ja reservatsioon heaks kiita.
- (9) [Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa teatanud [... kirjaga] oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.] või [Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ilma et see piiraks nimetatud protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.]
- (10) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,
- (11) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725<sup>3</sup> artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse [XXXX]<sup>4</sup>,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

#### *Artikkel 1*

Euroopa Nõukogu konventsiooni, mis käsitleb keskkonna kaitsmist kriminaalõiguse kaudu, liidu nimel allkirjastamiseks antakse luba, eeldusel et nimetatud konventsioon sõlmitakse<sup>5</sup>.

#### *Artikkel 2*

Reservatsioon kiidetakse heaks<sup>6</sup>.

#### *Artikkel 3*

Käesolev otsus jõustub [...].

Brüssel,

*Nõukogu nimel  
eesistuja*

---

<sup>3</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

<sup>4</sup> ELT C [...], [...], lk [...].

<sup>5</sup> Konventsiooni tekst avaldatakse koos selle sõlmimise otsusega.

<sup>6</sup> Reservatsioon on avaldatud ELT L, [...].